

SZILÁGYOSOMLYÓ

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 16 K, fél évre 8 K, negyedévre 4 K.

Egyes szám ára 40 fillér.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR.

Társszerkesztő:

B. JÓZSA GYULA.

Hivatalos hirdetések díja fél hasábig 30 korona.

Nyilttér soronként 1 korona.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

Megrendült lélekkel

várjuk a békekonferencia munkájának befejezését, mely a világháború hosszas szenvedései után visszaadja az oly hön óhajtott nyugodalmat, csendet. Mely egy szép világban megadja mindennapi kenyerünket, amikor majd újra a munka jelszava fog vezérelni embertömegeket és amikor majd fegyvercsörgés helyett a kalapácsütéseket fogjuk hallani.

Mennyit álmództunk egy háború utáni ideális államban való ideálisabbá evoluálódott jövő életéről. Hányszor kívántunk fellegző fantáziával megalkotott jövőképet — bár még ma teljesen lehetetlen beszélni a természetes haladás, vagy visszafejlődés menésében a magántulajdon — és pénz nélküli és a teljes közösségen nyugvó államról.

Erősen hittük, hogy a háború után úgy a társadalmi, mint a gazdasági életnek teljes és messzemenő reformálása következik be, ahol nem lesznek a szegény néposztályt kizsákmányolók, kik relative munka nélkül nagy jövedelmüket a szegény népre bazirottan állítják elő s akik e nehéz világban nyakra-főre kereskednek a becsületes emberek bőrre és káromolják az Istent, ha befektetett tőkéjük nem hoz nyolc-tízszeres hasznat akkor, amikor feszült figyelemmel, kétségbeesetten lessük a jövőt. Erősen hittük, hogy a szörnyűséges embergyilkolás után az emberi lélek individuálizálni fogja a felebaráti szeretetet s a megértés és szeretet fogja uralni a népeket. Hittünk és csalódtunk! A háború után vagyunk, de még sem élünk még békességben! A boldogabb jövő, melyről mindannyian álmództunk, még nem jött el.

A békekonferencia, mely éppen azért ült össze, hogy az emberi nem jövőjét a szeretet, a megértés szellemében kialakítsa, még igen kevés eredményt mutatott fel eddig. Ugy látszik, hogy egyszerre fogja majd a világ megtudni, vajjon miket is határozott a békekonferencia a tartós béke és az emberiség boldogabb jövője érdekében. Két hét múlva megtudjuk talán.

Két hét múlva lezárják a békekonferenciát s megtörténik a nagy lezámolás és egybeállítják a pontos mérleget. Az emberiség ki fog emelkedni abból a bizonytalanságból és kétségéből, amelyben most hanykolódik Európa minden népe. De vajjon sikerülni fog-e a békekonferenciának olyan határozatokat hozni, melyeket minden nemzet meglegedéssel és örömmel fogad? Lefogja-e dönteni azokat a válaszfalakat, melyeket a gyűlölet emelt az emberek közé? El fog-e tűnni a harag, ellentét s ezek helyébe fog-e lépni a meg-

értés és szeretet? Nehéz kérdések és még nehezebb feleletet adni rájuk, — mert a békekonferencia eddigi működéséről kiszivárgott hírek nem mutatnak arra, hogy az államok jövő sorsát illetőleg minden nemzetre nézve kedvező döntést tudna hozni.

Pedig éppen most lenne sürgősen szükség gyors és jó határozatokra, amikor a bolsevizmus vörösre akarja búválni mindenfelé az eget. Most kell sürgősen rendezni a vitás kérdéseket, hogy az államok hozzáfogjanak belső, halaszthatatlan ügyeiknek elvégzésére.

Sürgős és igazságos döntést és határozatokat várunk, hogy hozzáfogjunk már a háború okozta romokon egy új világ felépítéséhez, melyben a tisztességes és becsületes munkánkkal dolgozni fogunk szebb és boldogabb jövőnk kialakításán.

D. V.

A fehérhátú bankjegyek beváltása.

A kormányzótanács rendeletet adott ki, amely szerint az annyi bajt okozott fehérhátú bankjegyeket beváltják az Osztrák-Magyar Bank bécsi központjánál. Július 15. és 25. között veszik át becserélésre ezeket a bankjegyeket a következő központok:

Kolozsváron: az „Economul” takaré- és hitelintézet, a Kolozsvári Kereskedelmi Bank, a „Vatra” takaré- és hitelintézet.

Szilágyosomlyón: a „Silvania” takaré- és hitelintézet, a Zilahai Takarékpénztár fiókja.

Zilahon: Középszolnokmegye-zilahi Takarékpénztár.

Nagyváradon: a „Bihoreana” takaré- és hitelintézet, a Magyar Általános Hitelbank nagyvárad fiókja, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagyvárad fiókja.

Szatmáron: Szatmárvármegyei Takarékpénztár.

Aradon: a „Viktoria” takaré- és hitelintézet, az Aradi Első Takarékpénztár, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aradi fiókja.

Nagyszebenben: az „Albina” takaré- és hitelintézet, a Nagyszebeni Földhitelintézet, a Nagyszebeni Általános Takarékpénztár, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagyszebeni fiókja.

Brassóban: a Magyar Általános Hitelbank brassói fiókja, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank brassói fiókja, az „Albina” brassói fiókja, a Takaré- és Hitelintézet, a Brassói Általános Takarékpénztár.

Marosvásárhelyen: az „Albina” marosvásárhelyi fiókja, a Marosvásárhelyi Takarékpénztár.

A beváltásért két százalékos levonást eszközölnek. A bankjegyek fehér hátára a beszállítás alkalmával ceruzával rájegyzendő a beszállító neve és lakása. A becserélést végző

egy elismervényt fog kapni a beadott összegről, melyek kékhátú bankjegyekben való kifizetése csak később fog megtörténni. A beszállított fehérhátú bankjegyeket ugyanis összegyűjtik és együtt Bécsbe szállítják, ahol az Osztrák-Magyar Bank kicseréli azokat megfelelő kékhátú bankjegyekre. Azok, akik valamelyes elfogadható ok miatt július 15-ike és 25-ike között fehérhátú bankjegyeket kicserélés végett a megnevezett bankoknak beszállítani nem tudják, azok utólagosan beadhatják a július 21-től augusztus 2-ig terjedő időben. Ez esetben azonban a levonás már nem két százalékos lesz, hanem három százalékos. A részletekre nézve a legközelebb kiadandó hirdetmény fog intézkedni.

Színház.

Gáspár Jenő színtársulatának bemutatkozása.

— Szilágyosomlyón, 1919. július 15-én és 16-án. —

A multban Sajókék titkárajaként ismert, most már önálló színigazgató, Gáspár Jenő a mai viszonyok között nem szokatlan nehéz küzdelmek után a napokban ujon szervezett társulatával városunkba érkezvén, folyó hó 15-én (kedden) színidényt nyitott városunk színházépületének a szégyenletesség határáig ütött-kopott falai közt. Hogy a modern igények minimumainak is csak alig-alig megfelelő helyiségben merészkedett nevezett igazgató tanyát ütni, — ez abban leli magyarázatát, hogy titkárságának ideje alatt szerzett kedvező tapasztalatai alapján bizott közönségünknek sok apróbb-nagyobb alkalmatlanságon tultekintő, odaadó színpártolására, melyet fokozottabb mértékben kiérdemelhetni — társulatának lehető jó megszervezése által remélt. Sulyt helyezett azért rá, hogy a szerződésre kínálkozó egyének közül olyanokat szerződtessen, kikkel a nálunk melegen pártolt Sajó-féle konzorcium által beállított színvonalat ne csak megközelítse, hanem lehetőleg meg is tetejezze. Közönségünk már eleve szépen honorálta e jó igyekezetet, mert a fokozottabb művelvezet reményében mindkét bemutató előadásban zsufoltaságig megtöltötte a színház nézőterét.

Egyelőre nincs szándékunkban, és nem is tartjuk indokoltnak párhuzamot vonni a két társulat színvonalat alkotó erői és tehetségei között, hanem majd — az egyes előadások rendjén, illetve napi bírálgatásaink során — lesz alkalmunk jóakaratu összehasonlításokra.

A bemutatkozás két napja közül az első az operette, a másik a drámai erőké volt. Kedden (15-én) az operettisták a Tul a nagy Kriván-on-ban mutakoztak be, Farkas Imrénnek e kevés eredetiséggel dicsekvő operettjében. Atlagoperette, efemer értékekkel. Van benne egy pár szép zeneszám; de annak is a legszebbje kölcsönzött. Meséje vékony. Tanulsága: a pénz nagy hatalmának esődje a színszerelem előtt. Az előadás: egybevágó, Ujvári érdeme folytán jól rendezett. Régi ismerőseink közül örömmel láttuk a szép Pálóczyt, (Elena) a jó énekes Szalontayt (Archibald), és a bájos Fejérvárit (Janó). A három közül azonban csak Pálóczy lelkesült a nem neki való szerepben is. Szalontay nem csodálkoztunk, hogy mintha kissé unta volna nem nagy jelentőségű szerepét. Fejérváry itt-ott egy-egy kis tulzással pótolta szerepe jelentéktelenségét.

Az ujak kösül leginkább gyönyörködünk Sugár (Kiss Pista) gyökeresen művészi alakításában és szépen használt baritonjában. Szépen énekelt és jól játszott a primadonna, Pataky Elíz (Ancsura) is; hangja főleg a felső skálákban gyönyörűen csengett. Galantayban jól jellemző s kellő határok közt mozgó komikust ismertünk meg. A többieknek a mi kis játszani valójuk volt, több-kevesebb kedvvel megfelelően játszották meg. A táncduettek és triókat külön is meg kell dícsérnünk. A kísértő zenére azonban meg kell jegyeznünk, hogy annak egyébként kitűnő szolgáltatója, Nagyné kényszerült egy rém rossz zongora nyikorgásaival megküzdödni.

Szerdán (16-án) a drámai erőket bemutatók az erősen naturalisztikus orosz íróknak, a Szaninja által híressé lett Arcubasevnek 4 felvonásos drámájában, a Szenvedélyben. Tendenciája — közmoralizálás — a hitvesi hűség bátyafalait őrlő szenvedéllyel döngtetni. Hőse egy ledér házasság, a ki igaz szerelmi házasságnak szentelgette a házasságot, melyet egy bájos ifjú nővel kötött, de a ki azért házassága előtt imádottnál, később pedig felesége testvérhugával is rendez véreforrált pástorórákat s a ki quod licet Jovi, non licet bovi elv alapján a bosszúállásból szintén hűtlenkedésre tévelygő feleségének kedvesét megöli. Ez az a „szenvedély“, mely a darabban a nézők előtt fellegzik, villámot ontva viharzik és felhőszakadászerű záporosít ont. Az utolsó felvonás az, a mely legjobban megpróbálja a játékos színészeket. S ez utolsó felvonásban kitűnően játszott a főhős (Boris) Ujvári és az elejétől nagy drámai készséggel alakító Pálóczy (Zina.) A főhőshöz ismét visszatérdeső „elhagyott“ szerető (Larina) szerepében Dobrossy jeleskedett; játéka a legapróbb részletekig szépen kidolgozott volt. A helyzethez „szükséges“ rövidlátó férjet (Nikolajt) Sugár élethíven alakította. A testvérhug (Ninon) szerepében Zeolnay jó szerelmes naivának bizonyult. Kubinszkynek meg kell adni, hogy kised (az orvos) szerepének egyetlen jelenetére is kellő súlyt tudott helyezni. A jó Szalontayról kevésbé lehet ezt mondani, a ki a hadnagy kis szerepét meglehetősen kedvtelenül játszta. Hanem a végső jelenetben a főhős megvilágítás nélkül is elsült pisztolyától becsületesen vágta magát a földhöz. (Hja, persze, színpadi lövés! Ez se villan, a mikor el van rekvirálva a civilekekből minden puskapor!)

Ref.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Az Osztrák-Magyar Bank felszámol. Az Osztrák-Magyar Bank szilágyosomlyói fiókintézete körlevélben hívja fel mindazokat, akik hadikölcsön-kötvények lekötésével tőle kölcsönt kaptak, hogy a kölcsönt mielőbb fizessék vissza. A kölcsön felmondásának oka a körlevél szerint semmi más, mint az, hogy a bank fel akar számolni. Bizony ez a felszámolás, legkivált a hadikölcsön-kötvényekre kapott kölcsönök készpénzben való visszafizetése, nagyon sok egyén vagyoni egzisztenciájának lehet megrázó kódtatója. Tudva van ugyanis, hogy nagyon sokan vásároltak hadikölcsönt nagyobb részben hitelre, amit az Osztrák-Magyar bank nyújtott olyképpen, hogy az időközi kamatokat a hadikölcsönkötvények lejárt kamatszelvei fogják fedezni. A szelvek 1918. november óta nem váltattak be. Most tehát a jó reménység fejében vásárolt hadikölcsön-kötvények nem csak hogy ez idő szerint jövedelmet nem hajtanak, sőt az azokra kapott kölcsönöket kamattal készpénzzel kell megfizetni.

— A megszállott területeken felfüggesztik az esküdszékek működését. Brassóból jelentik, hogy az erdélyrészi hivatalos lap közlése szerint, a nagyszebeni kormányzótanácsa imperiumának területén befejezett tényé vált az esküdszékek működésének felfüggesztése. A hivatalos lap 38. száma közli az 1569. számú rendeletet, mely szerint minden az esküdszék bíraskodása alá tartozott ügyeket ezentul a tör-

vényszék fogja elbírálni. A rendelet hatálya 1919. július 1-ével kezdődik.

— A házasságkötésekre nézve a nagyszebeni kormányzótanácsnak egy rendelete jelent meg, a mely szerint a régi román királyság és az ujonan megszállott a nagyszebeni kormányzótanács által igazgatott terület polgárai között a házasságkötés újabb rendelkezésig tilos. Fölmentést csak a kormányzótanács belügyi osztálya adhat, ezen fölmentés nélkül minden ilyen házasságkötés semmis. Más állami hatóság fölmentést nem adhat. Aki ezen rendeletet megszegi, a büntető törvénykönyv rendelkezései szerint fog felelősségre vonatni.

— Cigánymuzsika a sirig... Wesselényi Ferenc báró, Wesselényi Miklós báró koronaőrnek, Szilágyvármegye egykori szerezett főispánjának fia, Kolozsváron föbe lőtte magát. A „Déva és Vidéke“ a szomorú esettel kapcsolatban következőleg ír:

A váratlanul elhunyt Wesselényi bárót utolsó kívánsága szerint cigánynóta mellett becsatották sirba. Ebben a szomorú kívánságban, de mégis annyira jellegzetes végrendekezésben láthatjuk a régi vidám magyar világ regényes alakjait, a — sajnos, most már csak romokban heverő — kastélyok és kuriák vastagra kifestetett, anekdotázó, vagy hangosan káromkodó, de bujában és örömben vidáman dinomdánmozó földesurakat; nemesi címerükre büszke, de földjüket egy szép asszony szeméért szívesen elkötvettyelők főurak, birtokosok, akik pipájuk, agaruk és asszonyaik mellett mindig jobban szerették a cigány szárazfa hegedűjét, mely akkor sirta a fülükbe a legszebb nótát, mikor legjobban fájt a szívük.

Hej, a cigánynóta, a zengő, zokogó, könnyeket csaló és vidámságot fakasztó hegedű hány földesurat vigasztalt meg! S a kastélyok kedvenc bandájának muzsikája hányszor hallgattatta el az ősi földön fölperdült dobost!

S ha minden elveszett, vagy ha minden meg is maradt, csak a szív lett boldogabb, akkor is napsütötte délutánokon künn a virágos ámbituson, vagy sűrű flegorában holdfényes estéken, vagy pókhálós, mestergerendás, öreg korcsmák falai között, vagy cifra-tükrös kávéházakban a pirkadó hajnal ezüstszerű világosságában, olcsó és drága vinkó mellett — legjobb orvosság volt a cigánynóta.

A cigánynóta és a népdalköltészet romantikáját imádó és hangulatát kereső földesurak közül emlékünken van sok földesur s most az utolsó igazi földesur, akinek koporsója mellett még egyszer felsír a hegedű, hogy busongó nőtájával örök álomba ringassa azt a szegény fájó szívet, melynek dobogását mindörökké elhallgattatta egy könyörtelen revolvergolyó.

— Tágult a záróra. Piszle rendőrfőkapitány gyöngéd figyelemmel a színházlátogató nagy közönség igényeire, hivatalosan intézkedett, hogy folyó hó 16-tól kezdve vendéglőkben és kávéházakban az éjjeli záróra háromnegyed 12 és az utóán járás-keles éjjeli 12 óráig zavartalanul szabad legyen.

— Eljegyzés. Horvát Antal fogtechnikus Kolozsvárról eljegyezte Czukerman Rózsikát Szilágyolompétról. (Minden külön értesítés helyett.)

— Eltűnt az aprópénz. A háboru elején tapasztalt ezüst, réz és nikkel aprópénzhiány ismétlődik mostanában azzal a különbséggel, hogy most már a papiros aprópénzek elrejtése is megkezdődött. Az egy- és kétkoronásokat a lebélyegzés alól kivonták, ami azt eredményezte, hogy a parasztság megkezdte az egy százalékkal értékesebb és lebélyegzés alá nem kerülő kis bankók elrejtését, ami a forgalomnak és kereskedelemnek ki nem számítható károsodást jelent.

— Új rendelet az utazási igazolványokról. A nagyszebeni „Gazeta Oficiala“ új rendeletet közöl az utazásokról. A rendelet szerint mindazok, akik 1914. augusztusában már Erdély területén laktak, egyszerű személyazonossági igazolvánnyal utazhatnak vármegyéjük területén belül. Az idegenek, vagyis az 1914. aug. óta beköltözöttek és az átutazók nem kapnak személyazonossági igazolványt, hanem utazási enge-

délyt a prefekturától, — azonban ezeket a térparancsnokságok látomozzák az addigi rendszer szerint. A megszállott területekre, Máramaros, Hajdu, Békés és Csanádmegyei keleti határáig, mint a kormányzótanács hivatalos exponensei, a prefekturák adhatnak utazási igazolványt térparancsnoksági látmozással. A lejárt utazási igazolványok helyett újabb, 4 hónapra érvényes utazási igazolványt adnak ki a prefekturák. Ezekre számot tarthatnak: a bejelentett cégek megbízottai és ügynökei, ipari, termelési vállalatok, gyárak vezetői és mérnökei, ha igazolják, hogy utazásukra szükség van. A meg nem szállott területekre csak a divizionál magasabb katonai parancsnokságok adhatnak ki utazási igazolványt. Mindazokat a területeket, amelyekre a románok igényt tartanak, úgy tekintik, mint már okkupált részeket, így ezekre is prefekturák adnak utazási igazolványt, mintha már megszállott vidékek volnának. A tanulók részére a rendelet némi kedvezményeket ad, így azt, hogy a prefekturák a tanulók részére arakép nélküli utazási igazolványokat állíthatnak ki, hogy visszatérjenek a szülői házhoz, — bárhol legyen is az. A tanulmányok folytatása céljából azonban senki sem kaphat igazolványt a meg nem szállott területekre. A személyazonossági igazolványok bélyegilletéke 1 lei, az utazási engedélyeké 2 lei. Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint az új utazási rendeletet csak pár nap múlva kezdik végrehajtani. A rendelet ugyan július 8-át említi meg mint a rendelet életbeléptetésének napját, a valóságban azonban technikai okok miatt az életbeléptetés pár nappal késni fog. A közönség különben annak idején értesülni fog az új változásokról.

Könyvnyomdánkban

egy-két középosztályt végzett
fiu tanulónak azonnal felvé-
tetik.

Viszketegséget, sömört, rüht
legbiztosabban elmulasztja a dr. Flesch-féle

„Skaboform“-kenőcs

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pe-
séses dr. Flesch-féle kérik. — Próbátégely
4 korona. Nagy tégely 6 korona. Családi adag
15 korona.

Kapható a gyógyszerárakban, vagy direkt a
készítőnél rendelhető: Dr. FLESCHE
„Korona“ gyógyszerárakban Győr.

Vételnél a „Skaboform“ védjegyre ügyeljünk!
41—

Hirdetések

A „Szilágyosomlyó“ részére
jutányos áron vétetnek fel.

